

Nr 112.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående samarbete med Stockholms stad för utbyggnad och drift av Sabbatsbergs sjukhus samt försäljning till staden av serafimerlasarettets fastigheter m. m.

(2:a avd.)

Sedan Kungl. Maj:t i propositionen nr 1 under bilagan åttonde huvudtiteln, punkten 87, föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1948/49 beräkna vissa anslag till Bidrag till uppförande av en kvinnoklinik vid Sabbatsbergs sjukhus och till Bidrag till pediatrik klinik och poliklinik i Stockholm, har Kungl. Maj:t i propositionen nr 213, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 9 april 1948, avgivit slutliga förslag i angivna frågor, varjämte i detta sammanhang till behandling upptagits frågan om utvidgat samarbete med Stockholms stad för utbyggnad och drift av Sabbatsbergs sjukhus samt försäljning till staden av serafimerlasarettets fastigheter m. m.

Utskottet behandlar i förevarande utlåtande Kungl. Maj:ts förslag allenast i vad avser sistnämnda fråga.

Inledning.

I denna del innehåller propositionen s a m m a n f a t t n i n g s v i s följande.

Enligt tidigare beslut skall den till allmänna barnbördshuset förlagda kvinnokliniken överflyttas till Sabbatsbergs sjukhus. Ögonavdelningen vid detta senare sjukhus har redan upplåtits för undervisningsändamål. I propositionen framlägges förslag om upplåtande av Sabbatsbergs sjukhus i betydligt vidgad omfattning för den medicinska undervisningen och forskningen. Till sistnämnda sjukhus, som avses skola genomgå en genomgripande ny- och ombyggnad, föreslås skola överflyttas karolinska institutets till serafimerlasarettet förlagda medicinska klinik och kirurgiska klinik med tillhörande institutioner samt institutets till Kronprinsessan Lovisas vårdanstalt förlagda pediatrika klinik. Vidare föreslås, att följande av Stockholms stad vid Sabbatsbergs sjukhus planerade institutioner, nämligen en psykiatrisk klinik, en radioterapeutisk klinik och en fysioterapeutisk avdelning, jämte ett av staden redan beslutat bakteriologiskt centrallaboratorium vid detta sjukhus, avsett jämväl för sta-

dens övriga sjukhus, skola upplåtas till institutet för forsknings- och undervisningsändamål. Enär serafimerlasarettets neurologiska och neurokirurgiska kliniker förutsätts skola bli överflyttade till karolinska sjukhuset, innebär ett realiserande av vad sålunda föreslagits, att för framtiden skulle för karolinska institutets räkning finnas två undervisningssjukhus, det ena, karolinska sjukhuset, i statens regi och omfattande samtliga medicinska discipliner, samt det andra, Sabbatsbergs sjukhus, i stadens regi och omfattande institutets dubbelkliniker och dubbelinstitutioner. I propositionen räknas med att — förutsatt att krisförhållanden icke lägga hinder i vägen härför — serafimerlasarettets användning för undervisningsändamål skall upphöra senast den 31 december 1960, vid vilken tidpunkt de nuvarande avtalen med Stockholms stad och län angående deras bidragsskyldighet till serafimerlasarettet utgå.

Anläggnings- och driftkostnaderna för Sabbatsbergs sjukhus föreslås skola i huvudsak fördelas mellan staten och staden enligt de principer, som riksdagen tidigare godkänt i fråga om den nya kvinnokliniken vid sjukhuset.

Såsom villkor för upplåtande av Sabbatsbergs sjukhus för undervisningsändamål har Stockholms stad uppställt, att staden finge förvärva serafimerlasarettets fastigheter. I propositionen tillstyrkes försäljning av fastigheterna till staden för en köpeskilling av 8 000 000 kronor, att erläggas före den 1 juli 1948. Fastigheterna skola avträdas först den 1 januari 1961.

I anslutning till den förordade försäljningen av serafimerlasarettets fastigheter föreslås, att staten överlåter till Stockholms läns landsting 40 av de allmänna vårdplatserna å garnisonsavdelningen vid karolinska sjukhuset att tillträdas den 1 januari 1961, under förutsättning att dessa platser då icke erfordras för garnisonssjukvården. För nämnda platser skall landstinget vid platsernas övertagande erlægga ett belopp av 5 000 kronor per vårdplats, som skall anses täcka byggnadskostnader, tomtavgift och utrustningskostnader efter skälig avskrivning.

Den jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 26 maj 1939 tillsatta *kommissionen för förhandlingar rörande karolinska sjukhusets utbyggande samt allmänna barnbördshusets och serafimerlasarettets ställning m. m.* — vilken genom Kungl. Maj:ts beslut den 20 december 1940 erhållit i uppdrag att på statens vägnar upptaga förhandlingar med vederbörande parter rörande bland annat serafimerlasarettets ställning och verksamhet — har med underdånig skrivelse den 1 december 1947 framlagt betänkande och förslag till avtal mellan *dels* Kungl. Maj:t och kronan samt Stockholms stad angående samarbete för ny- och ombyggnad samt drift av det staden tillhöriga Sabbatsbergs sjukhus, *dels* Kungl. Maj:t och kronan samt stiftelsen serafimerlasarettet, å ena, och Stockholms stad, å andra sidan, angående försäljning till staden av stiftelsens fastigheter, *dels* Kungl. Maj:t och kronan samt Stockholms läns landsting angående överlåtande till landstinget av ett antal vårdplatser å garnisonsavdelningen vid karolinska sjukhuset, *dels ock* mellan Kungl. Maj:t och kronan samt Stockholms stad angående återförande till serafimerlasarettet av ett antal för närvarande å allmänna barnbördshuset utnyttjade vårdplatser.

Sisnämnda avtalsförslag innebär, att de 15 sängar, vilka, jämlikt 1927 års avtal angående rätt för staden att belägga vårdplatser vid serafimerlasarettet, tills vidare överflyttats från lasarettet till allmänna barnbördshuset, skola den

I juli 1949 återförs till serafimerlasarettet för att där disponeras på sätt som överenskommes mellan direktionen för karolinska sjukhuset och stadens sjukhusdirektion. Då riksdagens medverkan icke lär erfordras för ett genomförande av detta avtalsförslag, har jag för avsikt att först framdeles underställa förslaget Kungl. Maj:ts prövning.

Avtalet angående Sabbatsbergs sjukhus (i fortsättningen kallat Sabbatsbergsavtalet) innebär, att de av karolinska institutets kliniker och tillhörande inrättningar, som icke äro förlagda eller lämpligen kunna förläggas till karolinska sjukhuset, skola koncentreras till Sabbatsbergs sjukhus såsom ett andra undervisningssjukhus för institutet. Avtalet bygger på den förutsättningen att avtalet om försäljning av serafimerlasarettets fastigheter kommer till stånd. Avtalen skola för att bli bindande ha godkänts av berörda parter före den 1 juni 1948. En förutsättning för avtalet angående överlåtande till Stockholms läns landsting av ett antal vårdplatser å karolinska sjukhuset är att nyssnämnda försäljningsavtal godkännes av berörda parter före den 1 juli 1948.

Förhandlingskommissionens förslag till avtal.

Förslaget till avtal med Stockholms stad angående samarbete för ny- och ombyggnad samt drift av Sabbatsbergs sjukhus lyder sålunda.

I anslutning till ett denna dag träffat avtal angående försäljning till Stockholms stad av de stiftelsen Serafimerlasarettet tillhöriga fastigheterna nr 2, 3, 4 och 8 i kvarteret Pilträdet i Stockholm med därå befintliga byggnader har mellan svenska staten och Stockholms stad — under förutsättning att före den 1 juni 1948 dels nämnda avtal godkännes av Kungl. Maj:t, stiftelsens styrelse och Stockholms stadsfullmäktige genom beslut, som vinner laga kraft, och dels vad nedan överenskommits godkännes av Kungl. Maj:t och Stockholms stadsfullmäktige genom beslut, som vinner laga kraft — följande avtal träffats angående samarbete för ny- och ombyggnad samt drift av det staden tillhöriga Sabbatsbergs sjukhus.

§ 1.

Det nya sjukhuset, som, i likhet med stadens sjukhus i övrigt, är avsett för vård av sjuka från Stockholms stad, uppföres och utrustas genom stadens försorg.

§ 2.

Staden upplåter sjukhusets samtliga avdelningar, med undantag av öronavdelningen, till Karolinska mediko-kirurgiska institutet för undervisningsändamål att tjäna såsom institutets kliniker, respektive institutioner.

Staden förbinder sig att färdigställa de delar av sjukhuset, som äro avsedda att upplåtas för den vid Serafimerlasarettet nu bedrivna undervisningen, så snart ske kan och, såvitt hinder icke möter på grund av omständigheter, över vilka staden icke kan råda, senast före den 1 januari 1961.

§ 3.

Avtalet avser *dels* följande kliniker med nedan angivna antal vårdplatser:

	Allmänna vård- platser cirka	Enskilda vård- platser cirka
1 medicinsk klinik	180	20
1 kirurgisk klinik	180	20
1 kvinnoklinik:		
1 obstetrisk avdelning	96	} 25
1 gynekologisk avdelning	62	
1 pediatrik klinik	120	10
1 psykiatrisk klinik	100	10
1 radioterapeutisk klinik	25	5

dels ock de för sjukhuset gemensamma inrättningarna, såsom röntgenanläggningar, laboratorier — inberäknat ett till sjukhuset anslutet bakteriologiskt centrallaboratorium — polikliniker, en mödravårdscentral, en fysioterapeutisk avdelning, en mottagande avdelning om cirka 25 vårdplatser, en isoleringsavdelning om cirka 50 vårdplatser samt den befintliga patologiska institutionen. Därest till den fysioterapeutiska avdelningen anslutes en vårdavdelning, skall denna likaledes stå till undervisningens förfogande.

Beträffande den vid sjukhuset nu befintliga ögonkliniken skall gälla det avtal, som tidigare träffats mellan staten och staden, dock med iakttagande av vad som stadgas under § 15 här nedan.

§ 4.

Staden förklarar sig villig att, i den mån så framdeles av staten påkallas, efter därom träffad särskild överenskommelse och på i tillämpliga delar enahanda villkor, som i detta avtal bestämts, för undervisningsändamål upplåta även andra nu befintliga eller nytillkommande avdelningar vid Sabbatsbergs sjukhus att tjäna såsom institutets kliniker respektive institutioner.

§ 5.

Därest staden under byggnadstiden eller sedermera önskar annan fördelning av vårdplatserna mellan de olika klinikerna, må sådan jämkning ske under förutsättning, att hinder härför ej möter ur undervisningens synpunkt.

§ 6.

Beträffande de genom detta avtal upplåtna anläggningarna, ävensom nya anläggningar, som upplåtas för undervisningsändamål, skall staten till staden erlægga byggnadsbidrag med 25 procent dels av de verkliga totalkostnaderna för anläggningarnas färdigställande och utrustning och dels av de kostnader för ny- och ombyggnads- ävensom ändrings- och förbättringsarbeten och i samband därmed stående utrustning, som sedermera tillkomma och som ej äro att hänföra till årligt underhåll; skolandet häri inbegripas kostnaderna för sådana inrättningar, som äro för hela sjukhuset gemensamma. Emellertid skall iakttagas, att dylikt byggnadsbidrag icke skall utgå för andra vid sjukhuset nu befintliga gemensamma inrättningar än pannanläggningen och den patologiska institutionen. Statens bidrag till nämnda pannanläggning och patologiska institution skall utgå dels med 25 procent av de verkliga kostnader, som uppförandet av desamma visas ha medfört, dock efter skäligen avskrivning för den tid, de varit i bruk, då bidraget erlægges, nämligen med 2,5 procent per år för

pannanläggningen och med 1,35 procent per år för den patologiska institutionen, dels med 25 procent av utrustningens värde vid tidpunkten för bidragets erläggande. Sistnämnda värde skall fastställas av särskilda värderingsmän, av vilka parterna utse vardera en och dessa gemensamt den tredje.

§ 7.

Staten tillhandahåller staden byggnadsbidraget för pannanläggningen och den patologiska institutionen, då någondera av de medicinska och kirurgiska avdelningarna toges i bruk för undervisningsändamål, samt för övriga anläggningar under byggnadstiden i ungefärlig proportion till stadens egna utlägg för ifrågavarande byggnadsföretag.

§ 8.

Genom att lämna ovanberörda byggnadsbidrag tillförsäkras staten att, så länge sjukhuset drives, använda de för undervisningen upplåtna avdelningarna såsom institutets kliniker, respektive institutioner men erhåller icke någon del i äganderätt till tomt eller byggnader.

§ 9.

Ritningar till de för undervisningsändamål avsedda avdelningarna vid sjukhuset-skola upprättas i samråd med Karolinska institutets lärarkollegium.

§ 10.

Moment 1: Beträffande tillsättning, avlöning och pensionering av läkarpersonalen vid klinik eller institution, som är upplåten för undervisning, skall, med undantag för det bakteriologiska centrallaboratoriet, varom särskilda bestämmelser meddelas under moment 3 här nedan, gälla följande:

a) Överläkare eller institutionsföreståndare, som tillika är professor, laborator eller prosektor vid Karolinska institutet, ävensom i detta moment avsedd läkarpersonal, som uteslutande är anställd för forsknings- eller undervisningsändamål, tillsättes, avlönas och pensioneras av staten, dock att staden bestrider kostnaden för särskilda överläkararvoden med samma belopp, som utgå till motsvarande överläkare vid Karolinska sjukhuset;

b) Övrig i detta moment avsedd läkarpersonal tillsättes, avlönas och pensioneras av staten, dock att staden bidrager med halva löne- och pensionskostnaden.

Moment 2: Antalet underordnade läkare, till vilkas avlöande och pensionering avtalsparterna gemensamt bidraga, bestämmas av parterna i samråd.

Moment 3: Läkarpersonalen vid det bakteriologiska centrallaboratoriet tillsättes, avlönas och pensioneras av staden, dock med undantag av sådana befattningshavare, som äro uppförda på Karolinska institutets stat.

Moment 4: Annan personal, som uteslutande är anställd för forsknings- eller undervisningsändamål vid klinik eller institution, som är upplåten för undervisning, tillsättes, avlönas och pensioneras av staten.

Moment 5: Övrig för sjukhuset behövlig personal tillsättes, avlönas och pensioneras av staden.

Moment 6: Parterna äro i princip ense om att de befattningshavare, som vid Serafimerlasarettets flyttning till Sabbatsbergs sjukhus äro anställda vid nämnda lasarett, skola beredas anställning vid Sabbatsbergs sjukhus, i den mån motsvarande befattningar finnas tillgängliga därstädes, samt att staden

för sådan personal icke ikläder sig några kostnader för andra förmåner än som utgå enligt stadens bestämmelser för ifrågavarande befattningar eller svarar för pensionskostnad i vidare mån än som belöper på vederbörandes anställning hos staden.

§ 11.

Innan läkarbefattning, som tillsättes av staten och som ej uteslutande är avsedd för forsknings- eller undervisningsändamål, förses med innehavare, skall stadens sjukhusdirektion beredas tillfälle att yttra sig. Erforderliga närmare föreskrifter härom meddelas av Kungl. Maj:t.

§ 12.

Staden utser styresman eller direktör för sjukhuset ävensom för det bakteriologiska centrallaboratoriet. Om staden så finner lämpligt, må till styresman eller direktör utses annan än överläkare vid sjukhuset respektive laboratoriet.

§ 13.

Sjukhusets läkare intaga såsom sådana, i den mån ej annorlunda stadgas i gällande, av Kungl. Maj:t fastställda reglemente för stadens sjukhus, samma ställning till sjukhusdirektionen som övriga läkare vid stadens sjukhus samt äro pliktiga att efterkomma de anordningar för sjukhusets drift, som sjukhusdirektionen äger vidtaga, ävensom att ställa sig till efterrättelse de för stadens sjukhus gällande bestämmelser, som icke strida mot detta avtal.

§ 14.

Staten skall, på sätt nedan sägs, årligen bidraga till kostnaderna för driften av de anläggningar, som äro upplåtna för undervisningsändamål:

a) Kostnaderna för sådan instrumentutrustning, som ej avser ersättande av kasserad utrustning och som tillkommit utan samband med byggnadsarbete och sålunda icke tagits i betraktande vid bestämmandet av det i § 6 omfördälda byggnadsbidraget, skola till 75 procent bestridas av staden och till 25 procent av staten.

b) Med undantag för det bakteriologiska centrallaboratoriet skall staten som bidrag till övriga driftkostnader — häri inbegripna kostnaderna för årligt underhåll av byggnader men undantagna de kostnader, som avses under § 10, momenten 1, 3 och 4 — årligen erlægga ett belopp, motsvarande 10 procent av den del av samma kostnader, som efter antalet vård dagar belöper på de för undervisningen upplåtta vårdplatserna.

I fråga om det bakteriologiska centrallaboratoriet skall gälla, att staten skall som bidrag till driftkostnaderna — häri inbegripna kostnaderna för årligt underhåll av byggnaden men undantagna de kostnader, som avses under § 10, momenten 3 och 4 samt § 14 a) här ovan — årligen erlægga ett belopp motsvarande 2 procent av samma kostnader. För bakteriologiska centrallaboratoriet skola särskilda räkenskaper föras.

§ 15.

Genom detta avtal upphäves tidigare träffat avtal om den obstetrisk-gynekologiska avdelningens upplåtande för undervisningsändamål. I fråga om ögonkliniken skall, så snart någondera av de medicinska och kirurgiska klinikerna toges i bruk för undervisningsändamål, de under §§ 10, 11, 13 och 14 här ovan intagna bestämmelserna gälla.

§ 16.

Detta avtal berör ej den rätt, staden enligt eljest gällande bestämmelser må äga att erhålla statsbidrag till sjukhusets uppförande och drift.

Stockholm den 1 december 1947.

För svenska staten:

Nils Löwbeer

Anders Örne Gösta Forssell Karl Wistrand H. Bergstrand

För Stockholms stad:

Harald Mårtens

Knut Anderson Helge Berglund Nils Hansson K. G. Tham Per Wetterdal

Förslaget till avtal med Stockholms stad angående försäljning till staden av stiftelsen serafimerlasarettets fastigheter har följande lydelse.

Under förutsättning att en denna dag mellan representanter för Kungl. Maj:t och kronan samt Stockholms stad träffad överenskommelse angående upplåtelse av Sabbatsbergs sjukhus för den medicinska undervisningen varder före den 1 juni 1948 godkänd av Kungl. Maj:t och riksdagen samt av Stockholms stadsfullmäktige genom beslut, som vinner laga kraft, har mellan Kungl. Maj:t och kronan och stiftelsen Serafimerlasarettet, nedan kallade säljaren, å ena, samt Stockholms stad, nedan kallad köparen, å andra sidan, träffats, under den ytterligare förutsättning, som nedan i § 9 angives, följande

A v t a l.

§ 1.

Säljaren överlåter till köparen med full äganderätt fastigheterna nr 2, 3, 4 och 8 i kvarteret Pilträdet inom Kungsholms församling i Stockholms stad för en köpeskilling av åtta miljoner (8 000 000) kronor, dock att från överlåtelsen undantages Serafimerlasarettets vid Hantverkargatan belägna gamla huvudentréportal med tillhörande entrébyggnader, vilken emellertid skall, därest ej annat mellan avtalsparterna överenskommes, av kronan före den 1 januari 1963 vara därifrån bortförd.

§ 2.

Säljaren äger rätt att intill den 1 januari 1961 utan ersättning fritt disponera över all i detta avtal överlåten egendom för ändamål, vilka avses i gällande bestämmelser angående Serafimerlasarettets drift m. m. ävensom att vidtaga sådana ändrade dispositioner, vilka föranledas av sagda bestämmelser. Därutöver för verksamhetens ändamålsenliga bedrivande önskvärda dispositioner beträffande de överlåtna fastigheterna må bero av överenskommelse mellan köpare och säljare.

Därest på grund av omständigheter, över vilka parterna icke kunna råda, hinder möter att före nämnda den 1 januari 1961 helt eller till någon del färdigställa nya lokaler för den medicinska undervisning, som bedrivs vid Serafimerlasarettet, förbinder sig köparen att, till dess sådana lokaler blivit färdigställda och undervisningen dit överflyttats, i motsvarande omfattning såsom huvudman uppehålla sjukhusdriften vid Serafimerlasarettet med bibe-

hållande av därstädes anställd personal och med rätt för säljaren att i erforderlig utsträckning hava undervisningen dit förlagd. För den tid och i den mån, undervisningen sålunda efter den 31 december 1960 provisoriskt må vara förlagd till Serafimerlasarettet, skall säljaren lämna bidrag till bestridande av löner och pensioner vid lasarettet och till dess övriga driftkostnader efter samma grunder, som överenskommits genom det denna dag träffade avtalet angående upplåtande av Sabbatsbergs sjukhus för den medicinska undervisningen, dock att bidraget till de neurologiska och neurokirurgiska klinikerna skall utgå efter andra grunder, vilka med hänsyn till dessa klinikers beläggning med icke-stockholmsbor kunna finnas skäligen. I fråga om tillsättning av tjänst samt om läkarnas ställning till Stockholms stads sjukhusdirektion under berörda tid skola jämväl tillämpas bestämmelserna i nämnda avtal.

§ 3.

Köpeskillingen skall kontant erläggas genom insättning i Sveriges riksbank för kungl. statskontorets räkning under titel: »Kungl. Serafimerlasarettets köpeskillingsmedel» och bevis härom före den 1 juli 1948 avlämnas till ombudsmannen och byrådirektören i statskontoret.

§ 4.

Mom. 1. Köparen äger att med stöd av enbart detta avtal och sålunda utan att någon ytterligare handling av säljaren utfärdas, söka och erhålla lagfart å de genom detta avtal överlåtna fastigheterna, så snart detta avtal blivit godkänt i enlighet med vad nedan i § 9 sägs.

Vid samma tidpunkt skall säljaren till köparen avlämna lagfarts- eller äganderättsbevis rörande de överlåtna fastigheterna i den mån sådana bevis innehavas av säljaren.

Mom. 2. Säljaren, som intill den 1 januari 1961 svarar för att byggnaderna hållas brandförsäkrade till nu gällande brandförsäkringsbelopp, skall sagda dag till köparen överlämna brandförsäkringshandlingarna.

Å tiden före sagda dag belöpande brandskadeersättning skall tillfalla säljaren, som, i den mån hinder ej möter på grund av gällande avtal med köparen och Stockholms läns landsting angående driften av Serafimerlasarettet, äger förfoga över densamma efter enahanda grunder, som föreskrives i § 4 i det av Kungl. Maj:t den 30 juni 1937 godkända avtalet rörande statens övertagande av driften av Serafimerlasarettet.

Mom. 3. Köparen skall vidkännas all kostnad för lagfart å de av köparen förvärvade fastigheterna jämte för lagfarten erforderliga mättningsförrättningar.

§ 5.

Säljaren ansvarar för betalningen av de överlåtna fastigheterna belastande penninginteckningar samt garanterar, att desamma skola den 1 januari 1961 antingen vara dödade eller ock till köparen överlämnas ävensom att fastigheterna vid sistnämnda tidpunkt icke äro belastade med servitut till förmån för annan än någon av de överlåtna fastigheterna.

§ 6.

Köparen uppbär den avkastning av de överlåtna fastigheterna, som belöper på tiden efter den 31 december 1960, samt ansvarar för skatter, onera och utskylder, som påföras fastigheterna och belöpa på samma tid. Säljaren ansvarar för de försålda fastigheternas på tiden därförinnan belöpande underhåll, skatter, onera och utskylder.

§ 7.

Med hänsyn till vad sålunda överenskommits förklarar sig Stockholms stad för tiden efter utgången av år 1960 icke gentemot Kungl. Maj:t och kronan samt stiftelsen Serafimerlasarettet eller annan hava några anspråk av vad slag de vara må, med avseende å de 200 sängar, vilka Stockholms stad tillförsäkrats att allt framgent få disponera vid Serafimerlasarettet, eller på grund av bidrag, som staden eljest lämnat till lasarettets byggande och utrustning.

§ 8.

Den säljaren tillhöriga lösa egendom, som användes för lasarettets drift och som finnes i behåll den 1 januari 1961, ingår icke i köpet. Rörande denna egendom bör i god tid före sagda dag särskild överenskommelse träffas mellan parterna.

§ 9.

Har detta avtal icke blivit godkänt före den 1 juni 1948 av stiftelsen Serafimerlasarettet ävensom av Stockholms stadsfullmäktige genom beslut, som vinner laga kraft, samt av Kungl. Maj:t före den 1 juni 1948, skall avtalet anses hava till alla delar förfallit.

Härav äro upprättade två likalydande exemplar, varav köparen och säljaren tagit var sitt.

Stockholm den 1 december 1947.

För svenska staten:

Nils Löwbeer

Anders Örne Gösta Forssell Karl Wistrand H. Bergstrand

För Stockholms stad:

Harald Mårtens

Knut Anderson Helge Berglund Nils Hansson K. G. Tham Per Wetterdal

Förslaget till avtal med Stockholms läns landsting angående överlåtande till landstinget av ett antal vårdplatser å garnisonsavdelningen vid Karolinska sjukhuset lyder sålunda.

I anslutning till ett denna dag träffat avtal angående försäljning till Stockholms stad av de stiftelsen Serafimerlasarettet tillhöriga fastigheterna nr: 2, 3, 4 och 8 i kvarteret Pilträdet i Stockholm med därå befintliga byggnader har mellan svenska staten och Stockholms läns landsting — under förutsättning att före den 1 juli 1948 dels nämnda avtal godkännes av Kungl. Maj:t, stiftelsens styrelse och Stockholms stadsfullmäktige genom beslut, som vinner laga kraft, och dels vad nedan överenskommits godkännes av Kungl. Maj:t och Stockholms läns landsting — följande avtal träffats angående överlåtande till Stockholms läns landsting av ett antal vårdplatser vid Karolinska sjukhuset.

§ 1.

Staten överläter till Stockholms läns landsting 40 av de allmänna vårdplatserna å garnisonsavdelningen vid Karolinska sjukhuset att tillträdas den

1 januari 1961, allt under förutsättning, att dessa platser då icke erfordras för garnisonssjukvården.

Därest framdeles på grund av ändrade förhållanden ifrågavarande 40 platser anses lämpligen kunna upplåtas å annan eller andra avdelningar vid Karolinska sjukhuset, må härom särskild överenskommelse kunna träffas mellan landstinget och sjukhusets direktion.

§ 2.

För nämnda 40 platser skall landstinget vid platsernas övertagande till staten erlægga ett kontant belopp av 5 000 kronor per vårdplats, som skall anses täcka byggnadskostnader, tomtavgift och utrustningskostnader efter skälig avskrivning, eller sålunda tillhoppa 200 000 kronor.

§ 3.

Beträffande nämnda 40 platser skola i övrigt i tillämpliga delar gälla enahanda bestämmelser som ifråga om de av landstinget ursprungligen kontraherade å sjukhuset.

§ 4.

Med hänsyn till vad sålunda överenskommit och under förutsättning, att 40 platser, på sätt ovan sagts, ställas till landstingets förfogande, förklarar landstinget sig för tiden efter utgången av år 1960 icke gentemot staten eller stiftelsen Serafimerlasarettet hava några anspråk av vad slag det vara må med avseende å de 40 sängar, vilka landstinget tillförsäkrats att för all framtid få disponera vid lasarettet, eller på grund av bidrag, som landstinget eljest lämnat till lasarettets byggande och utrustning.

Stockholm den 1 december 1947.

För svenska staten:

Nils Löwbeer

Anders Örne *Gösta Forssell* *Karl Wistrand* *H. Bergstrand*

För Stockholms läns landsting:

F. Thun *L. Franzon* *E. Birke* *A. Piscator*

Beträffande kommissionens motiveringar för de framlagda avtalsförslagen torde få hänvisas till propositionen s. 16—39.

Remissyttranden.

I ärendet ha utlåtanden avgivits av karolinska institutets lärarkollegium, universitetskanslern, karolinska sjukhusets direktion, medicinalstyrelsen, styrelsen för stiftelsen serafimerlasarettet, statskontoret, byggnadsstyrelsen, Stockholms stads myndigheter och Stockholms läns landstings förvaltningsutskott, varjämte förhandlingskommissionen yttrat sig med anledning av vad statskontoret anförde.

Beträffande innehållet i remissyttrandena torde — för så vitt redogörelse härför icke lämnas här nedan — få hänvisas till propositionen s. 39—52.

Stockholms stadsfullmäktige ha den 22 mars 1948 godkänt de föreliggande -- under förbehåll av sådant godkännande -- mellan statens och stadens för-

handlingsdelegerade träffade avtalen rörande *dels* förvärv av serafimerlasarettets fastigheter, *dels* återförande till serafimerlasarettet av vissa vid allmänna barnbördshuset disponerade vårdplatser, *dels* ock upplåtelse av Sabbatsbergs sjukhus för den medicinska undervisningen, varvid förutsatts, att § 14, punkten b, i sistnämnda avtal skall hava av borgarrådsberedningen angiven innebörd, och att avtalet icke lägger hinder i vägen för sådana förändringar med avseende å vård å enskilda rum, som av stadskollegiet angivits.

Stockholms läns landstings förvaltningsutskott har enligt skrivelse den 30 januari 1948 beslutat att med de erinringar, som framgå av utskottets här- efter återgivna yttrande, hos innevarande års landsting tillstyrka förslaget till avtal angående överlåtande till landstinget av ett antal vårdplatser vid karolinska sjukhuset. Efter att ha berört avtalsförslagets innehåll anför förvaltningsutskottet vidare följande.

Den föreslagna överenskommelsen mellan staten och Stockholms stad berör högst väsentligt länets sjukvårdande verksamhet.

Såsom av kommissionens betänkande framgår disponerar länet enligt nu gällande avtal »i mån av behov minst 100» sängplatser vid serafimerlasarettet. Verkliga beläggningen har icke obetydligt överskridit detta antal utan en lång följd av år utgjort 120 à 140. Länet kommer alltså att vid stadens övertagande av serafimerlasarettet gå miste om 80 à 100 vårdplatser. Kommissionen framhåller att någon skyldighet för kronan att härutinnan hålla landstinget skadeslöst icke föreligger men att det enligt kommissionens mening vore skäligt och önskvärt att — om lasarettedriften efter utgången av år 1960 fortsättningsvis uppehålls — landstinget i fall av behov erhåller möjlighet att där inlägga sjuka.

Förvaltningsutskottet fäster stort avseende vid denna angelägenhet och förväntar att statsmakterna på lämpligt sätt skyddar landstingets intressen i denna punkt så att landstinget — om lasarettedriften efter utgången av år 1960 fortsättningsvis uppehålls i nuvarande utsträckning beträffande antalet vårdplatser — tillförsäkras skälig uppgörelse angående minst 60 vårdplatser eller vid en eventuell reducering av vårdplatsantalet däremot proportionsvis svarande antal vårdplatser.

Såsom av kommissionens yttrande framgår avses att nuvarande neurologiska och neurokirurgiska klinikerna vid serafimerlasarettet skola genom nybyggnader överföras till karolinska sjukhuset.

Stockholms läns landsting har inom ramen för gällande avtal belagt dessa kliniker de senaste åren med i medeltal respektive 9 och 6 patienter. Förvaltningsutskottet anser skäligt att vid den tidpunkt förenämnda kliniker kunna tagas i bruk vid karolinska sjukhuset, vårdplatser för länet till det antal, varom då kan överenskommas, utan särskild kostnad för länet överföras till klinikerna från de för länet avsedda 40 vårdplatserna å garnisonsavdelningen vid sjukhuset.

Med dessa erinringar har Stockholms läns landstings förvaltningsutskott beslutat att för sin del hos årets landsting tillstyrka förslaget av den 1 december 1947 till avtal mellan svenska staten och Stockholms läns landsting »angående överlåtande till Stockholms läns landsting av ett antal vårdplatser vid karolinska sjukhuset».

Departementschefen.

Departementschefen har för egen del anfört i huvudsak följande.

Den statliga förhandlingskommissionen har, såsom av den förut lämnade redogörelsen framgått, föreslagit, att till ett i samarbete med Stockholms stad ny- och ombyggt Sabbatsbergs sjukhus skola överflyttas karolinska institutets nu till serafimerlasarettet förlagda ena medicinska klinik och ena kirurgiska klinik med tillhörande institutioner samt institutets till Kronprinsessan Lovisas vårdanstalt förlagda ena pediatrika klinik. Enligt kommissionens förslag skola vidare av staden vid Sabbatsbergs sjukhus planerade en psykiatrisk klinik, en radioterapeutisk klinik och en fysioterapeutisk avdelning jämte ett av staden redan beslutat bakteriologiskt centrallaboratorium vid detta sjukhus, avsett jämväl för stadens övriga sjukhus, upplätas till institutet för forsknings- och undervisningsändamål.

Enär serafimerlasarettets neurologiska och neurokirurgiska kliniker av kommissionen avses skola bli överflyttade till karolinska sjukhuset samt, enligt tidigare riksdagsbeslut, den till allmänna barnbördshuset förlagda kvinnokliniken skall överflyttas till Sabbatsbergs sjukhus och ögonavdelningen vid detta senare sjukhus redan upplåtits för undervisningsändamål, innebär kommissionens förslag, att för framtiden skola för karolinska institutets räkning finnas två undervisningssjukhus, det ena, karolinska sjukhuset, i statens regi och omfattande samtliga medicinska discipliner, samt det andra, Sabbatsbergs sjukhus, i stadens regi och omfattande institutets dubbelkliniker och dubbelinstitutioner.

I nära samband med vad sålunda föreslagits står kommissionens förslag, att serafimerlasarettets fastigheter skola försäljas till staden samt att till Stockholms läns landsting skall som ersättning för de vårdplatser, som länet vid serafimerlasarettets nedläggande där går förlustig, till reducerat pris överlätas 40 vårdplatser å garnisonsavdelningen vid karolinska sjukhuset.

Innan jag närmare ingår på avtalsförslagen, anser jag mig böra klarlägga min principiella ståndpunkt i fråga om serafimerlasarettets fortvaro som undervisningssjukhus.

Att lasarettet för att på längre sikt kunna fylla de anspråk, som enbart ur sjukvårdssynpunkt måste ställas på detsamma, förr eller senare måste till väsentliga delar underkastas en grundlig omdaning, torde vara ofrånkomligt. Huruvida emellertid Stockholms stad, som planerar en synnerligen omfattande utbyggnad av sitt sjukhusväsen och själv önskar komma i besittning av lasarettfastigheterna för att tillgodose sitt behov av tomtmark för andra ändamål, kan tänkas vara villig att ekonomiskt medverka till en så kostnadskrävande nybyggnad av lasarettet, som det här måste bli fråga om, får väl anses osäkert. De ekonomiska konsekvenserna för staten vid stadens uteblivande som bidragspart komme onekligen att bli allvarliga. Men även bortsett härifrån kvarstår såsom den allvarligaste invändningen emot lasarettets fortsatta användande i undervisningens tjänst, att lasarettet genom förflyttningen av karolinska institutet och dess teoretiska institutioner från lasarettets omedelbara grannskap till Norrbacka-området förlorat sin anknytning till dessa och därmed också grundförutsättningen för sin funktion som undervisningssjukhus. Härom synas alla medicinska auktoriteter vara ense och de förvaltningsmyndigheter, som yttrat sig i ämnet, ha icke inlagt någon gensaga häremot.

Jag anser därför, att det icke skulle vara i överensstämmelse med en för-

nuftig planläggning att lösa hithörande organisationsproblem på sådant sätt, att det nödvändiggjorde lasarettets bevarande för framtiden såsom undervisningssjukhus. En sådan lösning måste bli otillfredsställande ur medicinsk synpunkt och i längden säkerligen mycket kostsam för statsverket.

Då de nuvarande avtalen med Stockholms stad och län angående driften av serafimerlasarettet utgå den 31 december 1960, synes det vara lämpligt att räkna med denna tidpunkt såsom den, då — förutsatt att ej krisförhållanden lägga hinder i vägen — lasarettets användning för undervisningsändamål senast bör upphöra. Att redan nu taga ställning till denna fråga är ingalunda för tidigt, då ett nedläggande av lasarettet som undervisningssjukhus kräver både planläggning i god tid och en avsevärd tid för verkställighetsåtgärder. Därtill kommer, att stadens byggnadsplaner beträffande Sabbatsbergssjukhuset nödvändiggör, om tillfället till samarbete med staden skall utnyttjas, ett ställningstagande nu.

Enligt den ursprungliga planen för karolinska sjukhuset skulle serafimerlasarettsklinikerna i sinom tid överflyttas till Norrbacka-området. Kommissionens förslag innebär en ändring i denna plan så till vida, att av nämnda kliniker allenast de neurologiska och neurokirurgiska klinikerna skulle överföras dit, under det att lasarettets övriga kliniker (de medicinska och kirurgiska) samt den återstående pediatrika kliniken och hithörande, eljest för undervisningen behövliga inrättningar skulle förläggas till Sabbatsbergs sjukhus. Såsom av den föregående redogörelsen inhämtas, ha alla i ärendet hörda myndigheter i princip förordat detta förslag.

Även jag finner skälen för att nu frångå den ursprungliga planen välgrundade. Såväl kommissionen som byggnadsstyrelsen ha påpekat angelägenheten av återhållsamhet vid utnyttjandet av den återstående markreserven på Norrbacka-området. Än viktigare är, att stadens medverkan vid uppförande av dubbelkliniker på sagda område icke synes kunna påräknas, varigenom erforderligt patientmaterial komme att äventyras och de ekonomiska konsekvenserna för statsverket skulle bli mycket vittutseende. Vidare — och härvid fäster jag stor vikt — har förslaget enstämmigt förordats av läkarvetenskapens målsmän såsom för undervisningen och forskningen förmånligt.

Enligt förslaget komma klinikerna att inrymmas i ett stort modernt central-sjukhus med tillgång till stadens omfattande och ur undervisningssynpunkt värdefulla patientmaterial, vartill kommer den för den medicinska forskningen och undervisningen avsevärda fördelen av att sjukhuset är beläget i karolinska sjukhusets närhet. Såsom kommissionen framhållit torde härmed den s. k. enhetsstanke, som legat till grund för karolinska sjukhusets tillkomst, bli förverkligad så fullständigt, som det i en storstad som Stockholm och vid en medicinsk högskola av karolinska institutets storlek är möjligt. I detta sammanhang torde även böras beaktas, att betänkligheter kunna resas mot att dubbelklinikerna förläggas till Norrbacka-området även ur den synpunkten, att karolinska sjukhuset, som enligt hittills fattade beslut kommer att inrymma omkring 1 750 vårdplatser, genom dubbelklinikernas ditflyttning skulle erhålla en storlek, som kan tänkas medföra avsevärda administrationssvårigheter.

Jag ansluter mig alltså i princip till kommissionens förslag och finner jämväl goda skäl anförda till stöd för förslaget, i vad detsamma avser de olika anläggningar vid Sabbatsbergs sjukhus, som skulle upplåtas för den medicinska undervisningen och forskningen.

Jag vill särskilt framhålla, att jag icke hyser någon tvekan om att upplåtan-

det bör omfatta den vid sjukhuset planerade psykiatriska kliniken, den radio-terapeutiska kliniken och den fysioterapeutiska avdelningen. Vad till stöd härför anförts i betänkandet och i avgivna remissyttranden har övertygat mig om att dylika avdelningar, i varje fall vid den tidpunkt, då de kunna tänkas vara färdigställda, komma att fylla ett oavvisligt behov för den vid karolinska institutet bedrivna forskningen och undervisningen.

Vad särskilt beträffar det av staden beslutade bakteriologiska centrallaboratoriet å Sabbatsbergs sjukhus framgår av den härom förebragta utredningen, att detta laboratorium icke blott skall vara ett centrallaboratorium för stadens alla sjukhus utan även — i likhet med övriga kliniska laboratorier vid Sabbatsbergs sjukhus — ersätta ett motsvarande laboratorium vid serafimerlasarettet. Att den del av laboratoriet, som kan tänkas motsvara ett laboratorium enbart för Sabbatsbergs sjukhus, skall ställas till institutets förfogande torde vara uppenbart. Då emellertid laboratoriet så planlagts, att någon särskild del av detsamma icke kommer att avskiljas för att tillgodose Sabbatsbergs sjukhus och då, enligt vad som överenskommits, materiel från hela laboratoriet kommer att ställas till forskningens och undervisningens förfogande, synes det mig både nödvändigt och rimligt, att avtal träffas om hela anläggningen. Till frågan om särbestämmelser i fråga om laboratoriet på grund av dess egenskap av i huvudsak kommunal institution återkommer jag i fortsättningen.

Anläggningskostnaderna skola enligt föreliggande avtalsförslag fördelas enligt samma principer, som legat till grund för avtalen angående den nya kvinnokliniken vid Sabbatsbergs sjukhus och de under de senare åren beslutade nya klinikerna vid karolinska sjukhuset, d. v. s. staden skall svara för 75 procent och staten för 25 procent av anläggningskostnaderna. Någon ändring av dessa procentsatser har icke från något håll ifrågasatts och jag förordar desamma ävensom den föreslagna tilläggsbestämmelsen, att samma procentsatser skola tillämpas jämväl vid framtida ny- och ombyggnader. Såsom kommissionen framhållit, torde den nytillkomna bestämmelsen böra betraktas enbart som ett förklarande tillägg till de tidigare godtagna reglerna för anläggningskostnadernas fördelning.

I fråga om fördelningen av driftkostnaderna har, med undantag för det bakteriologiska centrallaboratoriet, tillämpats i huvudsak samma principer som i avtalet angående kvinnokliniken, d. v. s. att, fränsett klinik- och institutionsföreståndarna, läkarlönerna skola halveras mellan staten och staden samt att staten skall svara för tio procent av återstående driftkostnader. Från avtalet angående kvinnokliniken ha följande avvikelser gjorts, nämligen att staten ensam skall svara för avlönande av läkare och annan personal, som uteslutande äro anställda för forsknings- eller undervisningsändamål, samt att kostnaderna för viss nytillkommande instrumentutrustning skola fördelas enligt samma regler som anläggningskostnaderna. Därjämte har den i avtalet angående kvinnokliniken stadgade maximibegränsningen i fråga om statens deltagande i driftkostnaderna slopats. Dessa avvikelser synas mig så övertygande motiverade av kommissionen, att jag inskränker mig till att hänvisa till vad kommissionen härom anført.

Med hänsyn till att det bakteriologiska centrallaboratoriet skall betjäna även andra stadens sjukhus än Sabbatsbergs sjukhus har beträffande detta laboratorium följande särbestämmelser träffats, nämligen att staden ensam skall svara för läkarlönerna med undantag för avlöningarna till å karolinska institutets stat uppförda befattningshavare (varmed i första hand syftas på

den nyinrättade laboratoriefattningen i klinisk bakteriologi med tjänstgöringsskyldighet vid serafimerlasarettet, vilken avses skola bliva överflyttad till motsvarande befattning vid Sabbatsbergs sjukhus) ävensom att statens andel i driftkostnaderna för laboratoriet skall reduceras till två procent (beträffande sjukhuset i övrigt tio procent). Jag finner dessa särbestämmelser tillfredsställande ur statens synpunkt och förordar desamma.

Vid sitt godkännande av det mellan statens och stadens representanter träffade avtalet om upplåtelse av Sabbatsbergs sjukhus ha stadsfullmäktige i Stockholm förutsatt, att § 14, punkten b, i avtalet skall ha av borgarrådsberedningen angiven innebörd. Detta innebär, att begreppet driftkostnader skall erhålla den innebörd, som framgår av kammarkontorets i det föregående återgivna yttrande. Häremot finner jag icke anledning till erinran. Stadsfullmäktige ha vidare förutsatt, att avtalet icke lägger hinder i vägen för vissa av stadskollegiet angivna förändringar med avseende å vård å enskilda rum. Den bestämmelse i avtalet, som härvid åsyftats, torde vara stadgandet i § 10, att staden skall bestrida kostnaden »för särskilda överläkararvoden med samma belopp, som utgå till motsvarande överläkare vid karolinska sjukhuset». Detta stadgande och avtalets bestämmelser i övrigt böra enligt min mening icke lägga hinder i vägen för att staden eventuellt genomför en sådan omläggning, att den s. k. rådgivande taxan vid vård å enskilda rum vid Sabbatsbergs sjukhus evalveras till fasta kommunala lönetillägg.

Från statskontorets sida har invändning gjorts emot antalet enskilda vårdplatser å klinikerna. För egen del är jag ense med kommissionen om att en tillräckligt stort tilltagen enskild avdelning kan vara ägnad att medföra den fördelen för kliniken, att vederbörande överläkare knytes fastare till sin klinik än om han för vård av sitt enskilda patientmaterial skall vara tvungen att anlita andra sjukvårdsinrättningar i staden. Med hänsyn härtill och då, såsom kommissionen betonat, i det enskilda patientmaterialet ofta ingå för forskningen synnerligen viktiga sällfall, anser jag mig sakna anledning att frångå vad kommissionen, stödd på sakkunskapen, på denna punkt föreslagit. Jag vill i detta sammanhang även erinra om att antalet enskilda vårdplatser vid karolinska sjukhuset, vilket antal torde få anses vara fastställt under hänsynstagande till den medicinska forskningens och undervisningens krav, överstiger det nu avtalade antalet dylika platser vid Sabbatsbergs sjukhus.

Byggnadsstyrelsen har i sitt yttrande över kommissionens betänkande förklarat sig förutsätta, att styrelsen skulle få tillfälle att deltaga i det fortsatta planeringsarbetet. Då jag förmodar, att Stockholms stad skulle uppfatta en bestämmelse av sådan innebörd såsom ett ingrepp i stadens beslutanderätt i fråga om sjukhusets utformning, anser jag mig icke böra föreslå någon dylik bestämmelse. Statens intressen torde i tillräcklig grad vara tillgodosedda dels genom föreskriften i avtalsförslaget, att byggnadsritningarna skola upprättas i samråd med karolinska institutets lärarkollegium, dels ock genom bestämmelserna i 9 § lagen om vissa av landsting eller kommun drivna sjukhus.

Emot Sabbatsbergsavtalets bestämmelser i övrigt har jag inga väsentliga erinringar att framställa.

Jag övergår härefter till frågan om försäljning till staden av stiftelsen serafimerlasarettets fastigheter. Till en början må erinras om att någon principiell invändning emot att staden sättes i tillfälle att förvärva dessa fastigheter icke framställts. Detta står, som kommissionen framhållit, jämväl i överensstämmelse med de principer, som legat till grund för de senare årens markutbyten mellan staten och staden.

Däremot har från statskontorets sida framförts bland annat vissa betänkligheter emot att redan nu träffa avtal om försäljning av lasaretsfastigheterna och uttalats önskemål om att, därest en försäljning kommer till stånd, åtgärder vidtagas för att bevara den nuvarande relationen mellan köpeskillingen och kostnaderna för ersättningsklinikerna å Sabbatsberg.

Med anledning härav får jag erinra om att fastigheternas försäljning utgör en grundförutsättning för att staden skall vara villig att upplåta Sabbatsbergs sjukhus för undervisningsändamål samt att därför de två förslagen till avtal härom stå i ett oupplösligt sammanhang med varandra. Ett avböjande av serafimerlasarettets försäljning medför alltså den konsekvensen, att jämväl Sabbatsbergsavtalet förfaller. Då det icke kan antagas, att staden i så fall vid planerandet av sitt fortsatta sjukhusbyggande kommer att taga någon hänsyn till statens framtida behov av undervisningskliniker, torde följden av ett avböjande från statens sida att nu träffa uppgörelse med staden bli den, att staten kanske om något decennium blir tvungen att i egen regi och utan möjlighet till samarbete med Stockholms stad uppföra ett nytt stort riks-sjukhus inom Stockholms-området. En sådan lösning av denna fråga anser jag mig icke kunna förorda. Att vidare med tanke på eventuellt fallande penningvärde påtvinga staden en bestämmelse om maximering av statens bidrag till anläggningskostnaderna för det nya sjukhuset synes mig så mycket mindre böra ifrågakomma, som det torde ligga i statens hand att, när den så finner gott, nyttiggöra köpeskillingen. Framhållas må även, att den staten genom Sabbatsbergsavtalet tillförsäkrade nyttjanderätten utan tomtavgift till en för ett undervisningssjukhus synnerligen välbelägen tomt i huvudstaden har ett realvärde, varifrån man icke får bortse vid bedömandet av denna fråga.

Emot själva köpeskillingens storlek, 8 000 000 kronor, har icke någon erinran framställts från de i ärendet hörda statsmyndigheternas sida.

Med anledning av den principiella inställning, som statskontoret intagit gentemot avtalskomplexet, vill jag erinra om att, såsom framgått av redogörelsen i det föregående, från stadens motsvarande myndighet, kammarkontoret, riktats en skarp kritik emot avtalen ur stadens synpunkt.

Vid en jämförelse mellan statskontorets och kammarkontorets uttalanden synes mig den slutsatsen ligga nära till hands, att statens och stadens förhandlingsdelegerade lyckats finna en god medelväg mellan statens och stadens på vissa punkter stridiga intressen.

Under hänvisning till vad jag i det föregående anfört och under instämmande i huvudsak i den motivering för köpeavtalet, som av kommissionen framförts såväl i dess betänkande som i dess remissvar över statskontorets utlåtande, tillstyrker jag köpeavtalet, som i av mig här icke närmare berörda delar icke torde kräva någon motivering från min sida.

Till frågan om användningen av köpeskillingsmedlen, vilket spørsmål tarvar närmare undersökningar och överbäganden, torde i förevarande sammanhang icke behöva tagas ställning.

Emot förslaget till avtal rörande upplåtande till Stockholms läns landsting av 40 vårdplatser å garnisonsavdelningen vid karolinska sjukhuset har ingen erinran framställts av de hörda myndigheterna och jag tillstyrker detsamma på av kommissionen i dess betänkande angivna grunder. Med anledning av vad landstingets förvaltningsutskott anfört om överförande utan särskild kostnad för landstinget av viss del av ifrågavarande 40 vårdplatser från garnisonsavdelningen till andra kliniker vid sjukhuset, erinrar jag om bestämmelserna i § 1 andra stycket i förslaget till avtal, vilket stadgande synes möjliggöra ett

tillmötesgående av det av förvaltningsutskottet uttalade önskemålet i berörda avseende. Jag vill vidare uttala den förhoppningen, att, därest serafimerlasarettet även efter utgången av år 1960 kommer att av Stockholms stad användas såsom sjukvårdsanstalt, staden skall vara villig att på emellan staden och länet överenskomna villkor till länets förfogande ställa lämpligt antal vårdplatser vid lasarettet.

Sammanfattningsvis innebär min ståndpunkt, att jag anser mig kunna tillstyrka ifrågavarande tre avtalsförslag. Därest framdeles behov skulle uppstå av smärre jämkningar i eller tillägg till avtalsbestämmelserna, förutsätter jag, att riksdagens samtycke härtill icke skall behöva inhämtas.

Utskottet.

Utskottet har i likhet med departementschefen funnit sig böra tillstyrka ovannämnda förslag till avtal *dels* med Stockholms stad angående samarbete för ny- och ombyggnad samt drift av Sabbatsbergs sjukhus, *dels* med Stockholms stad angående försäljning till staden av stiftelsen serafimerlasarettets fastigheter, *dels ock* med Stockholms läns landsting angående överlåtelse till landstinget av ett antal vårdplatser å garnisonsavdelningen vid karolinska sjukhuset. I anslutning till vad departementschefen därom anfört vill utskottet framhålla, att utskottet förutsätter, att, därest serafimerlasarettet även efter utgången av år 1960 komme att av Stockholms stad användas såsom sjukvårdsanstalt, staden skall vara villig att på mellan staden och länet överenskomna villkor till länets förfogande ställa lämpligt antal vårdplatser vid lasarettet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) godkänna av departementschefen i statsrådsprotokollet över ekklesiastikärenden för den 9 april 1948 förordade grunder för samarbete med Stockholms stad i fråga om ny- och ombyggnad samt drift av Sabbatsbergs sjukhus;

b) för sin del godkänna föreliggande — under förbehåll av dylikt godkännande — mellan statens och Stockholms stads förhandlingsdelegerade träffade avtal angående försäljning till staden av stiftelsen serafimerlasarettets fastigheter;

c) bemyndiga Kungl. Maj:t att träffa avtal med Stockholms läns landsting angående upplåtande till landstinget av ett visst antal vårdplatser å garnisonsavdelningen vid karolinska sjukhuset i huvudsaklig överensstämmelse med vad departementschefen förordat.

Stockholm den 21 maj 1948.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från f ö r s t a kammaren: herrar Johan Bernhard Johansson, Oscar Olsson, Pauli, Lindström, Larsson, Karl Andersson, Gustaf Karlsson, André, Heiding, Gustav Emil Andersson, Bergh och Ohlon; samt

från a n d r a kammaren: herrar Eriksson i Stockholm, Svensson i Grönvik, Ward, Malmberg i Skövde, Falla, Andersson i Malmö, Rubbestad, Mårtensson, Wallentheim, Lindholm, Hoppe och Sefve.

